

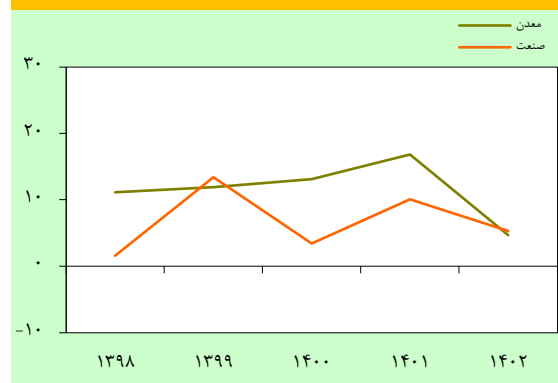
پایه ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن معادل ۱/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال، صنایع تولید «مواد غذایی»، «وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر» و «فلزات اساسی» بیشترین تاثیر را در افزایش شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی داشتند. در سال ۱۴۰۲، شاخص‌های «اشتغال» و «مزد و حقوق و مزایای پرداختی به کارکنان» کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۳/۶ و ۴۳/۷ درصد افزایش یافتند.

۵-۱-۲- تولیدات صنایع منتخب

در سال ۱۴۰۲، تعداد ۱۱۳۲/۱ هزار دستگاه انواع سواری در کشور تولید شد که نسبت به سال قبل از آن معادل ۵/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، در سال مورد بررسی، تولید شمش آلومینیوم، پتروشیمی، فولاد خام و سیمان در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب با ۰/۵، ۵/۳، ۵/۲ و ۱۰/۷ درصد افزایش همراه بود و تولید کاتد مس نسبت به سال ۱۴۰۱ معادل ۳/۹ درصد کاهش داشته است.

تحولات شاخص‌های اقتصادی بخش صنعت و معدن کشور نشان‌دهنده بهبود نسبی عملکرد این بخش در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن می‌باشد؛ براساس آمار حساب‌های ملی، ارزش افزوده بخش‌های صنعت و معدن در سال ۱۴۰۲ (به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰) نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۵/۳ و ۴/۷ درصد افزایش داشت.

نمودار ۵-۱- رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵)

۵-۱-۵- تولید

۵-۱-۱- شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی

مطابق نتایج بررسی کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور، در سال ۱۴۰۲ شاخص تولید این کارگاه‌ها براساس سال

جدول ۵-۱- برخی تولیدات منتخب صنعتی و معدنی

واحد	سال			درصد تغییر	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲
سیمان	۶۳/۱	۶۴/۲	۷۱/۱	۱/۸	۱۰/۷
انواع سواری	۸۶۴/۴	۱۰۷۱/۰	۱۱۳۲/۱	۲۳/۹	۵/۷
فولاد خام	۲۸/۱	۳۰/۴	۳۲/۰	۸/۲	۵/۲
مس کاتد	۲۹۹/۰	۲۹۹/۰	۲۸۷/۴	۰/۰	-۳/۹
شمش آلومینیوم	۵۷۱/۱	۶۳۲/۰	۶۳۵/۲	۱۰/۷	۰/۵
پتروشیمی	۶۲/۱	۶۷/۹	۷۱/۵	۹/۴	۵/۳

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵-۲- سرمایه‌گذاری دولت

بر اساس آمار دریافتی از خزانه‌داری کل کشور، در سال ۱۴۰۲ مبلغ ۱۰۶/۴ هزار میلیارد ریال اعتبار برای اجرا و تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن پیش‌بینی شده بود که از این میزان، مبلغ ۶۵/۱ هزار میلیارد ریال در قالب برنامه‌های فصل صنعت و معدن در سال مزبور پرداخت شد که نسبت به سال قبل از آن ۱۰۲/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. این میزان افزایش عمدتاً متأثر از افزایش ۱۳۹/۰ درصدی برنامه «ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت‌های صنعتی و معدنی» (با سهم

۷۸/۸ درصدی از رقم فصل صنعت و معدن) بود. بر این اساس، معادل ۶۱/۲ درصد از اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه مصوب فصل صنعت و معدن محقق شد. طی سال ۱۴۰۲، بیشترین میزان تحقق بودجه فصل مذکور مربوط به «برنامه تامین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات»، «برنامه اکتشاف منابع معدنی و مطالعات زمین‌شناسی» و «برنامه تدوین و ترویج استاندارد و ارتقای کیفیت» به ترتیب معادل ۹۲/۴، ۸۳/۷ و ۷۷/۹ درصد بود.

جدول ۵-۲- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای - ملی در فصل صنعت و معدن

(هزار میلیارد ریال)

فصل صنعت و معدن	سال			درصد تغییر		۱۴۰۲	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	مصوب سال	درصد تحقق
فصل صنعت و معدن	۱۴/۶	۳۲/۱	۶۵/۱	۱۱۹/۷	۱۰۲/۷	۱۰۶/۴	۶۱/۲

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل کشور

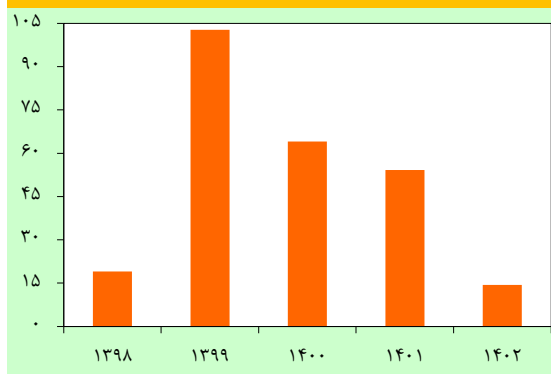
۵-۳- تسهیلات بانکی

بخش غیر دولتی صنعت و معدن از کل تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش‌های غیر دولتی اقتصاد، معادل ۲۴/۳ درصد بود. در سال ۱۴۰۲، از کل تسهیلات پرداختی توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش‌های اقتصادی (صاحبان

در پایان اسفندماه ۱۴۰۲، کل مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش‌های دولتی و غیر دولتی صنعت و معدن (بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی) با رشدی معادل ۱۴/۵ درصد نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ به حدود ۱۳۰۷۴/۲ هزار میلیارد ریال رسید. در این سال، سهم تغییر در مانده بدهی

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

نمودار ۵-۲- تغییر در مانده تسهیلات اعطایی سیستم بانکی به بخش غیر دولتی صنعت و معدن (درصد)

کسب و کار) (معادل ۴۶۹۹۲/۹ هزار میلیارد ریال)، مبلغ ۱۷۲۱۱/۰ هزار میلیارد ریال به بخش صنعت و معدن اختصاص یافت که نسبت به سال ۱۴۰۱ از ۲۰/۳ درصد افزایش برخوردار بود.

بر این اساس، سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات پرداختی سال ۱۴۰۲ به بخش‌های اقتصادی معادل ۳۶/۶ درصد بود. همچنین، از کل رقم تسهیلات پرداخت شده به بخش صنعت و معدن در این سال، معادل ۸۰/۲ درصد به تسهیلات تامین سرمایه در گردش اختصاص یافت.

جدول ۵-۳- مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش صنعت و معدن (۱) (هزار میلیارد ریال)

	۱۴۰۲				پایان سال	
	سهم نسبی (درصد)	تغییر در مانده کل اقتصاد (۲)	تغییر در مانده صنعت و معدن	درصد تغییر	۱۴۰۲	۱۴۰۱ ▲
بخش غیر دولتی	۲۴/۳	۶۷۲۰/۴	۱۶۳۳/۸	۱۴/۴	۱۳۰۰۱/۴	۱۱۳۶۷/۵
بخش دولتی	۱/۸	۱۲۷۹/۷	۲۳/۶	۴۷/۹	۷۲/۸	۴۹/۲
جمع کل	۲۰/۷	۸۰۰۰/۱	۱۶۵۷/۴	۱۴/۵	۱۳۰۷۴/۲	۱۱۴۱۶/۸

۱- مانده خالص تسهیلات اعطایی پس از کسر مانده بدهی مشتریان و تسهیلات اعطایی در کلیه سرفصل‌های مربوط به مابه‌التفاوت نرخ ارز، سود و کارمزد سال‌های آینده، وجوه دریافتی مضاربه، حساب مشترک مشارکت مدنی (سهم بانک) و سود و کارمزد معوق به دست آمده است. در ضمن، مانده تسهیلات اعطایی شامل عقود مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم نیز می‌باشد.

۲- نشان‌دهنده تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به کل بخش‌های اقتصاد می‌باشد.

در سال مورد بررسی، بانک صنعت و معدن به عنوان تنها بانک تخصصی در بخش صنعت و معدن، مبلغ ۶۱۶/۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات (بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی) به این بخش پرداخت کرد که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱۶/۴ درصد افزایش داشت.

جدول ۵-۴- پرداختی‌های بانک صنعت و معدن (هزار میلیارد ریال)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال		
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
منابع داخلی	۸۲/۵	۸۲/۲	۱۶/۸	۹/۱	۵۰۸/۹	۴۳۵/۶	۳۹۹/۳
وجوه اداره شده (ریالی)	۴/۴	۴/۷	۱۰/۵	۳۲۹/۳	۲۷/۳	۲۴/۷	۵/۸
حساب ذخیره ارزی/ صندوق توسعه ملی	۱۳/۰	۱۳/۱	۱۵/۸	-۶/۷	۸۰/۳	۶۹/۴	۷۴/۳
خطوط اعتباری ریالی و ارزی	۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	—	—	۱/۲
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۶/۴	۱۰/۲	۶۱۶/۵	۵۲۹/۷	۴۸۰/۶

ماخذ: بانک صنعت و معدن

۵-۴- مشارکت نظام بانکی در راستای کمک به

تحرك توليد

بانک مرکزی به منظور تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی توسط نظام بانکی، ابزاری بازارمحور به نام طرح «گواهی اعتبار مولد» (گام) را از اواخر سال ۱۳۹۹ راهاندازی نمود. از ابتدای انتشار اوراق مذکور (بهمن‌ماه ۱۳۹۹) تا پایان سال ۱۴۰۲، مبلغ ۷۳۲ هزار میلیارد ریال اوراق توسط ۱۷ بانک منتشر شد که ۱۲۷/۳ هزار میلیارد ریال آن مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۲ بود. زنجیره‌های استفاده‌کننده از اوراق گام عمدتاً شامل خودرو، لوازم خانگی، صنایع غذایی، دارویی و فلزات اساسی و مصنوعات فلزی بود.

طی سال ۱۴۰۲، نظام بانکی در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی ایده‌ها و نوآوری‌های این شرکت‌ها اقدام به پرداخت مبلغ ۲۶۹۹/۴ هزار میلیارد ریال تسهیلات به ۲۹۳۶ شرکت با استفاده از منابع داخلی، منابع صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق توسعه ملی با عاملیت بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی کرده که نسبت به سال قبل از آن از نظر مبلغ پرداختی معادل ۵۲/۲ درصد افزایش داشت.

۵-۵- واحدهای جدید صنعتی

در سال ۱۴۰۲، در بخش صنعت حدود ۲۲/۲ هزار فقره جواز تاسیس صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۹/۱ درصد افزایش داشت. میزان سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده در قالب جوازهای تاسیس صادر شده در سال ۱۴۰۲، حدود ۱۶۵۹۱/۳ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۵۶/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. بررسی تعداد جوازهای تاسیس صادره در سال ۱۴۰۲، نشان‌دهنده آن است که بیشترین تعداد جوازهای تاسیس صادره مربوط به صنایع «سایر محصولات کانی غیر فلزی» (۱۴/۶ درصد)، «محصولات از لاستیک و پلاستیک» (۱۳/۵ درصد) و «محصولات فلزی فابریکی» (۱۲/۰ درصد) بود. بر این اساس، حدود ۴۰/۱ درصد از کل تعداد جوازهای تاسیس صادره در سال ۱۴۰۲ به این سه گروه اختصاص داشت.

در سال ۱۴۰۲، متوسط سرمایه پیش‌بینی شده در هر طرح صنعتی براساس جوازهای تاسیس ۷۴۸/۴ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۴۳/۴ درصد افزایش داشت. همچنین در سال مورد بررسی، متوسط سرمایه لازم برای هر شغل در جوازهای تاسیس ۳۰/۱ میلیارد ریال پیش‌بینی شده بود که نسبت به سال قبل از آن معادل ۴۷/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۵-۵- تعداد، سرمایه‌گذاری و اشتغال جوازهای تاسیس و پروانه‌های بهره‌برداری

درصد تغییر		سال			
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
جوازهای تاسیس					
تعداد(فقره)	۹/۱	-۴۲/۳	۲۲۱۶۸	۲۰۳۲۵	۳۵۲۴۵
سرمایه‌گذاری(هزار میلیارد ریال)	۵۶/۴	-۱/۷	۱۶۵۹۱/۳	۱۰۶۱۰/۰	۱۰۷۹۷/۳
اشتغال(هزار نفر)	۵/۸	-۴۰/۷	۵۵۱/۳	۵۲۰/۸	۸۷۹/۰
پروانه‌های بهره‌برداری					
تعداد(فقره)	۳۴/۸	-۱۹/۳	۷۷۱۷	۵۷۲۶	۷۰۹۲
سرمایه‌گذاری(هزار میلیارد ریال)	۹۶/۱	۳/۷	۳۷۸۹	۱۹۳۲/۱	۱۸۶۲/۹
اشتغال(هزار نفر)	۱۰۰/۰	۱۷/۶	۳۶۴/۵	۱۸۲/۳	۱۵۵/۰

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

محصولات شیمیایی» (۱۴/۵ درصد)، «محصولات از لاستیک و پلاستیک» (۱۴/۳ درصد) و «سایر محصولات کانی غیر فلزی» (۱۰/۳ درصد) به بهره‌برداری رسید. در سال مورد بررسی، متوسط سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته برای ایجاد هر واحد صنعتی براساس پروانه‌های بهره‌برداری حدود ۴۹۱/۰ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن معادل ۴۵/۵ درصد افزایش داشت.

در سال ۱۴۰۲، تعداد ۷۷۱۷ فقره پروانه بهره‌برداری با سرمایه‌گذاری حدود ۳۷۸۹/۰ هزار میلیارد ریال صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۳۴/۸ و ۹۶/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. توزیع تعداد واحدهای جدید راهاندازی شده صنعتی بر حسب گروه‌های صنعتی نشان می‌دهد که بیشترین تعداد واحدهای جدید در گروه‌های «ساخت مواد و

جدول ۵-۶- متوسط سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال مجوزهای جدید صنعتی

جوازهای تأسیس					
درصد تغییر		سال			
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
۴۳/۴	۷۰/۴	۷۴۸/۴	۵۲۲/۰	۳۰۶/۴	متوسط سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده در هر طرح صنعتی (میلیارد ریال)
-۳	۲/۸	۲۵	۲۶	۲۵	متوسط اشتغال مورد انتظار هر طرح صنعتی (نفر)
۴۷/۷	۶۵/۸	۳۰/۱	۲۰/۴	۱۲/۳	متوسط سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای ایجاد هر شغل (میلیارد ریال)
پروانه‌های بهره‌برداری					
۴۵/۵	۲۸/۵	۴۹۱	۳۳۷/۴	۲۶۲/۷	متوسط سرمایه‌گذاری صورت گرفته در هر واحد صنعتی (میلیارد ریال)
۴۸/۴	۴۵/۷	۴۷	۳۲	۲۲	متوسط اشتغال ایجاد شده در هر واحد صنعتی (نفر)
-۱/۹	-۱۱/۸	۱۰/۴	۱۰/۶	۱۲/۰	متوسط سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای هر شغل (میلیارد ریال)

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵-۶- اشتغال صنعتی

مواد معدنی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر گردید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱۳/۳ درصد کاهش و ۲۳/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، در این سال به منظور بهره‌برداری از معادن جدید، تعداد ۶۴۹ فقره پروانه بهره‌برداری با ظرفیت ۴۰/۵ میلیون تن استخراج اسمی سالانه صادر شد که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱۶/۵ و ۵۳/۲ درصد افزایش داشت. میزان اشتغال برآورد شده براساس پروانه‌های بهره‌برداری در این سال معادل ۷۶۳۶ نفر بود که با افزایش ۱۰/۸ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ همراه بود. همچنین در سال ۱۴۰۲، تعداد ۱۲۲۴ فقره پروانه اکتشاف صادر شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۲/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.

آمار مربوط به پروانه‌های بهره‌برداری صادر شده در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که در این سال در مجموع ۳۶۴/۵ هزار فرصت شغلی در بخش صنعت ایجاد شده است. براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، متوسط اشتغال طرح‌ها براساس پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی صادر شده در سال ۱۴۰۲ معادل ۴۷ نفر بود. همچنین، میانگین سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته برای ایجاد هر فرصت شغلی براساس پروانه‌های مزبور در سال ۱۴۰۲ مبلغ ۱۰/۴ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۱/۹ درصد کاهش داشت.

۵-۷- مجوزهای صادر شده در بخش معدن

طی سال ۱۴۰۲، در بخش معدن تعداد ۵۰۹ فقره گواهی کشف با پیش‌بینی ذخیره‌ای به میزان ۱۲۱۷ میلیون تن

جدول ۵-۷- تعداد مجوزهای معدنی صادر شده

درصد تغییر	سال				
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
۲۲/۲	-۸/۷	۱۲۲۴	۱۰۰۲	۱۰۹۷	پروانه اکتشاف(فقره)(۱) گواهی کشف(۲)
-۱۳/۳	۲۰/۸	۵۰۹	۵۸۷	۴۸۶	تعداد(فقره)
۲۳/۶	۷/۴	۱۲۱۷	۹۸۵	۹۱۷	ذخیره (میلیون تن)
۵۵/۱	-۱۸/۲	۵۴۱۴	۳۴۹۱	۴۲۶۷	هزینه عملیات (میلیارد ریال)
					پروانه بهره برداری(۳)
۱۶/۵	-۰/۷	۶۴۹	۵۵۷	۵۶۱	تعداد(فقره)
۵۳/۲	-۴/۶	۴۰۵	۲۶	۲۸	میزان استخراج اسمی(میلیون تن)
۱۰/۸	۴۹/۹	۷۶۳۶	۶۸۹۲	۴۵۹۷	اشتغال (نفر)

ماخذ: گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت

- ۱- پروانه اکتشاف: مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخصی از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می‌شود.
- ۲- گواهی کشف: تاییدیه‌ای است که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه به نام دارنده پروانه اکتشاف صادر می‌شود.
- ۳- پروانه بهره‌برداری: مجوزی است که به منظور استخراج و کانه‌آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می‌شود.

۵-۸- صادرات صنعتی

براساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۴۰۲، وزن و ارزش صادرات صنعتی به ترتیب به ۱۰۷/۸ میلیون تن و ۴۱/۹ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۵/۰ و ۱۳/۰ درصد کاهش داشت. همچنین میانگین ارزش صادرات کالاهای صنعتی با ۱۲/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۳۸۸/۸ دلار در هر تن رسید. اقلام عمده صادرات صنعتی در این سال به لحاظ ارزش به ترتیب شامل «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» (۳۵/۹ درصد)، «چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها» (۱۶/۹ درصد) و «مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد» (۱۱/۲ درصد) بود.

۵-۹- شاخص بهای تولیدکننده محصولات صنعتی و مواد معدنی

شاخص بهای تولیدکننده، نشان‌دهنده روند تغییرات قیمت کالاها در سطح تولیدکننده در بخش‌های مختلف اقتصادی است. متوسط شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن معادل ۳۵/۲ درصد و در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ به میزان ۴۰/۲ درصد رشد داشت. همچنین، شاخص بهای گروه ساخت (صنعت) در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن به میزان ۲۹/۳ درصد افزایش یافت.